

Sygn. akt I ACa 727/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 stycznia 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Roman Sugier (spr.)
Sędziowie :	SA Elżbieta Karpeta SO del. Aneta Pieczyrak-Pisulińska
Protokolant :	Barbara Białożył

po rozpoznaniu w dniu 8 stycznia 2019 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa Funduszu (...) w W.

przeciwko W. J.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 22 maja 2018 r., sygn. akt I C 212/18

1) zmienia zaskarżony wyrok:

a) w punkcie 1. o tyle, że zasądzoną na rzecz powoda kwotę z tytułu żądania głównego podwyższa do 12 400,49 (dwunastu tysięcy czterystu i 49/100) złotych,

b) w punkcie 3. o tyle, że kwotę jaką nakazano pobrać od pozwanego podwyższa do 620 (sześciuset dwudziestu) złotych;

2) oddala apelację w pozostałej części;

3) zasądza od powoda na rzecz pozwanego 5 400 (pięć tysięcy czterysta) złotych z tytułu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

SSO del. Aneta Pieczyrak-Pisulińska	SSA Roman Sugier	SSA Elżbieta Karpeta
-------------------------------------	------------------	----------------------

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 22 maja 2018 roku Sąd Okręgowy w Katowicach w punkcie 1 zasądził od pozwanego W. J. na rzecz powoda Funduszu (...) w W. kwotę 12.135,86 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 3 listopada 2017 roku do dnia zapłaty oraz odsetki ustawowe za opóźnienie od kwoty 117.744,20 zł od dnia 1 października 2017 roku do dnia zapłaty, w punkcie 2 w pozostałej części powództwo oddalił, zaś w punkcie 3 nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Katowicach kwotę 607 zł tytułem kosztów sądowych.

Z ustaleń Sądu wynika, że postanowieniem z dnia 31 sierpnia 2010 roku, sygn. akt X GU 40/10 Sąd Rejonowy (...) w K. ogłosił upadłość obejmującą likwidację majątku dłużnika W. J. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą: Firma (...) z siedzibą w T..

Na podstawie wykazu zbiorczego i uzupełniającego powód Fundusz (...) w W. wypłacił na rzecz pracowników pozwanego w dniu 12 października 2010 roku kwotę 191.640,02 zł, a w dniu 13 grudnia 2010 roku kwotę 223.637,91 zł, co łącznie daje kwotę 415.277,93 zł.

Postanowieniem z dnia 12 stycznia 2016 roku, sygn. akt X GUp 30/10 Sąd Rejonowy (...) w K. uznał wierzytelności powoda w kwocie 243.637,91 zł.

Powodowi zwrócono łącznie kwotę 297.533,73 zł, a nastąpiło to w następujących sposób:

- w dniu 10 maja 2011 roku zwrócono kwotę 10.000 zł,
- w dniu 12 stycznia 2012 roku zwrócono kwotę 10.000 zł,
- w dniu 8 marca 2012 roku zwrócono kwotę 10.000 zł,
- w dniu 24 kwietnia 2012 roku zwrócono kwotę 10.000 zł,
- w dniu 7 maja 2012 roku zwrócono kwotę 10.000 zł,
- w dniu 12 czerwca 2012 roku zwrócono kwotę 10.000 zł,
- w dniu 23 sierpnia 2012 roku zwrócono kwotę 10.000 zł,
- w dniu 22 października 2012 roku zwrócono kwotę 10.000 zł,
- w dniu 10 grudnia 2012 roku zwrócono kwotę 10.000 zł,
- w dniu 7 stycznia 2013 roku zwrócono kwotę 10.000 zł,
- w dniu 17 lipca 2013 roku zwrócono kwotę 10.000 zł,
- w dniu 13 stycznia 2015 roku zwrócono kwotę 15.000 zł,
- w dniu 17 marca 2015 roku zwrócono kwotę 10.000 zł,
- w dniu 1 lipca 2015 roku zwrócono kwotę 36.640,02 zł,
- w dniu 5 kwietnia 2016 roku zwrócono kwotę 51.997,89 zł,
- w dniu 3 listopada 2016 roku zwrócono kwotę 73.895,82 zł.

Kolejno postanowieniem z dnia 5 kwietnia 2017 roku, sygn. akt X GUp 30/10 Sąd Rejonowy (...) w K.stwierdził zakończenie postępowania upadłościowego obejmującego likwidację majątku dłużnika. W dniu 5 maja 2017 roku postanowienie uprawomocniło się.

Powód sukcesywnie dokonywał naliczeń odsetek ustawowych od wypłaconych kwot na rzecz pracowników pozwanego. Następnie naliczał odsetki ustawowe za opóźnienie i wystawiał upadłemu noty odsetkowe. Suma odsetek, które zostały naliczone stanowi dochodzoną kwotę 92.240,39 zł, zaś składają się na nią następujące kwoty:

- 88.875,81 zł – odsetki ustawowe od należności wypłaconych na podstawie wykazu uzupełniającego naliczone od następnego dnia to jest od 14 grudnia 2010 roku do dnia zwrotu 5 kwietnia 2016 roku,
- 2.145,20 zł – odsetki ustawowe za opóźnienie od należności wypłaconych na podstawie wykazu zbiorczego naliczone od dnia uprawomocnienia się postanowienia o zakończeniu się postępowania upadłościowego do dnia 7 sierpnia 2017 roku,
- 1.219,38 zł – odsetki ustawowe za opóźnienie naliczone od dnia 8 sierpnia 2017 roku do dnia 30 września 2017 roku.

Na liście wierzytelności umieszczona została pozostała do zwrotu kwota 117.744,20 zł, której powód dochodzi w drodze egzekucji i domaga się od niej odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 1 października 2017 roku do dnia zapłaty.

W dniu 21 września 2017 roku powód wystosował do pozwanego wezwanie do zapłaty, które pozostało bez odpowiedzi.

Uzasadniając swoje stanowisko Sąd Okręgowy podniósł, że powództwo obejmujące żądanie odsetek za okres od 14 grudnia 2010 roku do 2 listopada 2014 roku oddalono jako przedawnione. Za zasadne uznano natomiast żądanie odsetek od wypłaconych przez powoda kwot na rzecz pracowników pozwanego za okres od 3 listopada 2014 roku do 30 września 2017 roku w łącznej kwocie 12.135,86 zł, na którą składają się kwoty:

- 1.983,22 zł za okres od 3 listopada 2014 roku do 22 grudnia 2014 roku,
- 1.957,78 zł za okres od 23 grudnia 2014 roku do 31 marca 2015 roku,
- 1.767,90 zł za okres od 1 kwietnia 2015 roku do 30 czerwca 2015 roku,
- 1.056,54 zł za okres od 1 lipca 2015 roku do 30 września 2015 roku,
- 1.048,51 zł za okres od 1 października 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku,
- 907,47 zł za okres od 1 stycznia 2016 roku do 31 marca 2016 roku,
- 49,86 zł za okres od 1 kwietnia 2016 roku do 5 kwietnia 2016 roku,
- 3.364,58 zł za okres od 5 maja 2016 roku do 30 września 2017 roku od niezwróconej powodowi kwoty 117.744,20 zł oraz żądanie odsetek ustawowych za opóźnienie od tej kwoty od dnia 1 października 2017 roku do dnia zapłaty.

Tym samym zasądzono od pozwanego na rzecz powoda kwotę 12.135,86 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 3 listopada 2017 roku do dnia zapłaty oraz odsetki ustawowe za opóźnienie od kwoty 117.744,20 zł od dnia 1 października 2017 roku do dnia zapłaty, a w pozostałej części powództwo oddalono.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód, zaskarżając go w części oddalającej powództwo to jest w co do punktu 2. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił naruszenie prawa materialnego, a w szczególności art. 118 k.c. i art. 291 § 1 k.p.c. w zw. z art. 92 ust. 1 prawa upadłościowego poprzez niewłaściwe zastosowanie i uznanie, iż roszczenie powoda uległo przedawnieniu.

Jednocześnie powód wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez zasądzenie na jego rzecz kwoty 92.240,39 zł zamiast kwoty 12.135,86 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 3 listopada 2017 roku do dnia zapłaty oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwoty 117.774,20 zł od dnia 1 października 2017 roku do dnia zapłaty oraz kosztów procesu za I i II instancję według norm przepisanych, ewentualnie zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kwoty 12.400,49 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwoty 117.774,20 zł od dnia 1 października 2017 roku do dnia zapłaty oraz kosztów procesu za II instancję według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja powoda zasługuje na uwzględnienie w nieznacznym zakresie.

Zgodzić się należy ze skarżącym, że nietrafny jest wywód prawny Sądu pierwszej instancji, iż w sprawie należało uwzględnić zarzut przedawnienia podniesiony przez pozwanego, gdyż przemawia za tym też przepis art. 92 ust 1 prawa upadłościowego. Zdaniem Sądu Okręgowego, odwołującego się do poglądu wyrażonego w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 2016 r. III CZP 113/15, wspomniany przepis nie pozwala na zaspokojenie odsetek należnych za okres po ogłoszeniu upadłości z masy upadłości. Możliwe było więc ich dochodzenie niezależnie od toczącego się postępowania upadłościowego. Skoro powód nie czynił tego przez szereg lat, odsetki za okres wcześniejszy niż 3 lata przed wytoczeniem powództwa przeciwko pozwanemu, zdaniem Sądu Okręgowego uległy przedawnieniu.

Zasadnie skarżący podnosi, że przepis art. 92 ust 1 prawa upadłościowego dotyczy odsetek od wierzytelności wymagalnych przed ogłoszeniem upadłości.

Wierzytelności powoda zarówno co do świadczenia głównego jak i odsetkowe powstały już po ogłoszeniu upadłości pozwanego. Odnośnie takich wierzytelności przepis art. 92 ust 1 prawa upadłościowego nie ma zastosowania.

„Dochodzenie i zaspokojenie wierzytelności w postępowaniu upadłościowym jest zróżnicowane w zależności od rodzaju wierzytelności. Owe różnice wynikają m.in. z czasu powstania wierzytelności. Jeśli mamy do czynienia z wierzytelnością upadłościową tzn. powstałą przed ogłoszeniem upadłości, to trybem dochodzenia jest zgłoszenie wierzytelności. Jeśli zaś z wierzytelnością w stosunku do masy tzn. powstałą po ogłoszeniu upadłości, to dochodzić jej można przeciwko syndykowi na zasadach ogólnych”. „Kolejność zaspokajania odsetek od zobowiązania masy upadłości reguluje od 342 ust 1 pkt 3 prawa upadłościowego, a więc w kategorii trzeciej. Jako wierzytelność powstałe po ogłoszeniu upadłości nie podlegają zgłoszeniu sędziemu – komisarzowi w formie określonej w trybie art. 236 prawa upadłościowego. Wierzytelności odsetkowych powstałych z tytułu zobowiązania masy upadłości dochodzić można na zasadach ogólnych przeciwko syndykowi”. (por. Komentarz do prawa upadłościowego autorstwa Pawła Jandy – system informacji prawnej LEX art. 92 ust 1, art. 236. Tożsame stanowisko wyrażono w publikacji Prawo upadłościowe i naprawcze. Komentarz pod red. S. Gurgula, 9 wydanie, wydawnictwo C. K. Beck, Warszawa 2013 r. str. 237-238).

Z akt sprawy nie wynika, aby powód w trakcie postępowania upadłościowego dochodził od syndyka roszczeń odsetkowych od wierzytelności w stosunku do masy. Działania powoda w tym zakresie ograniczyły się do obciążenia pozwanego, w miarę upływu kolejnych okresów, odsetkami od zaległej, niezaspokojonej wierzytelności.

Świadczy o tym też porównanie wielkości tej wierzytelności (415.277,93 zł) wielkości wierzytelności zaspokojonej z masy upadłości (297.533,93 zł) oraz kwoty, jakiej powód może dochodzić w oparciu o zatwierdzoną listę wierzytelności (117.744,20 zł).

Dla oceny zasadności zarzutu przedawnienia istotne znaczenie ma, czy doszło do przerwy biegu przedawnienia, pozwalającej na uwzględnieniu roszczenia odsetkowego za okres poprzedzający 3 lata przed wytoczeniem powództwa.

Zgodnie z art. 123§1 pkt 1 kc bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem przedsiębiorczą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia. Skoro wierzytelności odsetkowe od wierzytelności w stosunku do masy upadłości nie podlegały zgłoszeniu w postępowaniu upadłościowym w trybie art. 236 prawa upadłościowego, ani powód nie dochodził ich we wcześniejszym okresie na zasadach ogólnych

w stosunku do syndyka, zarzut przedawnienia roszczeń odsetkowych za okres poprzedzający 3 lata przed wytoczeniem niniejszej sprawy należało uznać za zasadny (art. 118 kc).

Dlatego apelacja powoda zasługuje na uwzględnienie jedynie co do wniosku dotyczącego korekty wielkości nieprzedawnionych odsetek. Trafnie bowiem skarżący podnosi, że w wyliczeniu zasądzzonego roszczenia Sąd Okręgowy pominął nieprzedawnione roszczenie odsetkowe w kwocie 224,16 złotych z noty odsetkowej nr (...) z dnia 31 grudnia 2014 r. i błędnie wyliczył należność odsetkową od kwoty 113.637,91 zł za okres od 3 listopada 2014 r. do 22 grudnia 2014 r., która winna wynosić 2023,69 zł, a nie jak podano w motywach wyroku 1 983,22 zł.

Z tych względów Sąd Apelacyjny na mocy art. 386§1 kpc zmienił zaskarżony wyrok w punkcie 1, podwyższając zasądzoną należność do kwoty 12 400,49 złotych, a na mocy art. 385 kpc oddalił apelację w pozostałej części jako pozbawioną uzasadnionych podstaw.

Z względu na to, że apelację powoda została uwzględniona w nieznaczej części Sąd Apelacyjny na mocy art. 100 kpc i zasądził od skarżącego na rzecz pozwanego kwotę 5 400 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym ustalając wysokość wynagrodzenia na podstawie §2 ust 6 i §10 ust 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2018 265 tj.) i mając na względzie, że pełnomocnik pozwanego reprezentujący go w postępowaniu apelacyjnym nie prowadził sprawy przed Sądem pierwszej instancji.

SSO del. Aneta Pieczyrak-Pisulińska	SSA Roman Sugier	SSA Elżbieta Karpeta
-------------------------------------	------------------	----------------------